מאשה לובלסקי:

„נשים עדיין חושבות שפוליטיקה זה גועל־נפש!"

ב־1975 החליט האו"ם להקדיש שנה אחת לקידום מעמד־האשה בעולם. ראו שהשנה לא הספיקה, והאריכו אותה ל־10 שנים. בימים אלה נחוג העשור למעמד־האשה בעולם, ובאותה הזדמנות כל ארץ סופרת את ההישגים שלה. פניתי אל מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, ושאלתי אותה מה אנחנו השגנו בעשור האחרון בעניין זה.

ב־1975 היו לנו תיקוות גדולות מאוד. הוקמה ועדה ממלכתית למעמד האשה, שעבדה שנתיים והגישה את המלצותיה, אבל אז בדיוק התחלף השילטון — ובעצם, יחד איתו, התחילה הנסיגה במעמד האשה.

● **בלומר?**

אחד הדברים החמורים ביותר שקרו הוא שבאותו עשור, כאשר הוחק חוק־ההפלות, נמחק הסעיף הסוציאלי בחוק, שהוא למעשה המשמעותי ביותר בעניין. כל זה בגלל לחץ המיפלגות הדתיות ובגלל שיקולים קואליציוניים. מאז אנחנו כל הזמן מאויימות בהרחבת החקיקה הדתית והרחבת סמכויות בתי־הדין הרבניים.

● **מה בעניין עבודת הנשים?**

חל כאילו קידום כלשהו, ככך שמעגל הנשים העובדות גדל, אבל הפער בנושא קידום ושכר נשאר בעינו. בהיבטים הקשורים להשפעת המיפלגות הדתיות נכשלנו. בהיבטים של הייצוג בכנסת ובממשלה נכשלנו.

● **מי אשם בכל הכישלונות האלה?**

עדיין אפשר להפנות אצבע מאשימה כלפי המימסד הפוליטי הגברי. אבל אני בהחלט מאשימה, בעיקר בנושאי עבודה, את ציבור הנשים עצמו.

● **מה ההאשמה?**

שהן חסרות מוטיבציה, ולמעשה משלימות עם העובדה שהן מס' 2 בכל הנוגע לקריירה ולשכר. האשה הישראלית הממוצעת עדיין מחזיקה בגישה שהעבודה של הבעל חשובה, ולא העבודה שלה. היא מוכנה לעשות הרבה מאוד כדי שהבעל ילמד, יצליח, יתקדם וירוויח יותר. רק אחר־כך, אם יישאר לה זמן וכוח, היא תתפנה לחשוב על עצמה. נשים גם מחזיקות עדיין בדיעה שפוליטיקה זה גועל־נפש, ולכן היא שייכת לעולם הגברים.

● **איך תשנו את זה?**

כחינוך אפשר לעשות הרבה דברים, אבל חינוך עולה כסף ומהרבר הזה אין לנו כל־כך הרבה.

● **מה התוכניות שלכן לשנה הבאה?**

נעשה הכל כדי לא לאפשר הקצנת החקיקה הדתית, ומלבד זאת נחזיק את הראש מעל פני המים. כדי שלא נטבע.

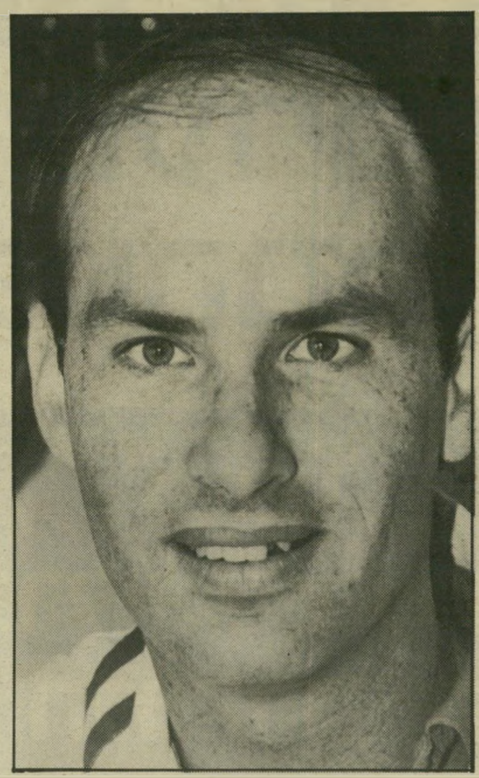

יצחק בריק:

„המערך יצביע בעד חוק השטר־יימל והקפוטה!"

חוק־החזיר – יעבור או לא יעבור – היה לנושא־שיחה חשוב מאוד בסלונים של יום שישי. אני, אישית, לא מכירה אף אחד שהוא בעד. ובכל זאת, אצלנו זה רק נושא־שיחה. חשבתי שאצל בעלי האיטלקיזים, המוכרים חזיר, זו גם שאלה של פרנסה, ופניתי ליצחק בריק, אחד השותפים בחנות מהודרת ולא־כשרה, ושאלתי אותו איך הם מתארגנים לקבל את רוע־הגזירה.

מבחינה עיסקית זה לא מזיז לי. לא יהיה חזיר, אז יקנו בשר אחר. אף אחד לא יוותר על פיקניק שהוא תיכנן, מפני שאין ספיר ריבס. הוא יקנה קבאב ולנו תהיה פרנסה.

ברור לי גם שיהיו הרבה איטלקיזים שימשיכו למכור חזיר, רק שמבשר לבן הוא יהפוך להיות בשר שחור.

● **כלומר, אתה לגמרי לא מודאג.**

אני מודאג מאוד־מאוד. אני מודאג מזה שמיעוט קטן בארץ אומר לכולם מה לעשות ומה לאכול, וכל העם שותק. אני מודאג מזה שהכפיה הדתית לא יודעת גבולות ואנחנו נשארים שאננים. אני מודאג מזה שאם חוק־החזיר יעבור, הדתיים יראו כי טוב ואיזה רב יחליט פיתאום שאני, כיהודי, צריך ללבוש רק שטריימל וקפוטה, והמערך — שכל הזמן רואג לכיסאות — יצביע בעדו.

אני מודאג מזה שבין האצבעות שהורמו בעד חוק־החזיר היו אצבעות שהחזיקו הרבה מאוד חתיכות בשר־חזיר וליקקו אותו בהנאה, ועכשיו הם לא מתביישים.

● **שמעתי שבעלי חנויות־הבשר הלא־כשרות התארגנו. מה אתם הולכים לעשות?**

פנינו לעורך־דין ואנחנו מבררים אפשרויות ומתכננים הפגנת־ענק.

● **מה תעזור הפגנת־ענק?**

אני לא יודע אם זה יעזור לשנות אבל אני יודע שזה יעזור לי להרגיש שעשיתי משהו, ולא הושפלתי בלי לצפצף.

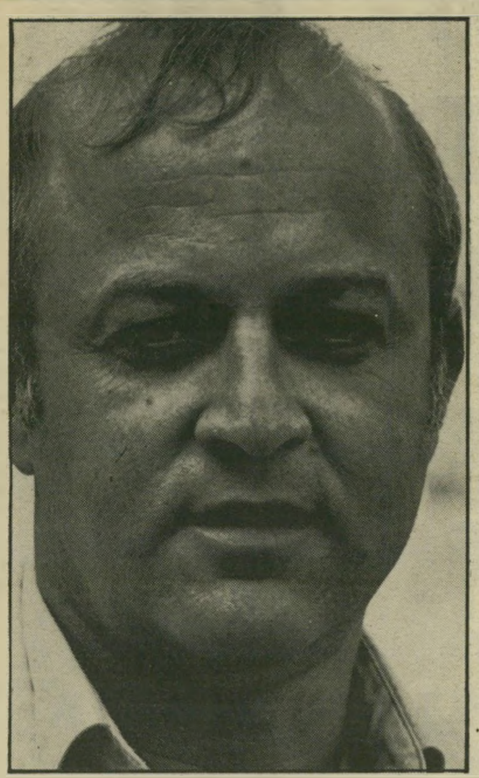

מיקי פלד:

„כשהמצב הכלכלי ישתפר — אז אתחיל לדאוג!"

אחד המקומות הכי משמימים בתל־אביב הוא הדול־פינריום. 18 דונם של חוסר־הצלחה. ועכשיו אני שומעת שהמפיק מיקי פלד שפך על המקום הזה יותר מחצי מיליון דולר.

השתגעת? דווקא עכשיו?

כולם יודעים שמניות קונים כשהן בזול. בשנים שהדול־פינריום היה להיט היסטרי, לא העזתי אפילו להתקרב לצבי עפרון, בעל המקום, ולהציע לו הצעות. עכשיו, כשראיתי שהמקום הגדול והנהדר הזה הוא ריק לחלוטין, הלכתי לעפרון והצעתי לו שותפות. הוא יתן את המקום ואני אשקיע את הכסף והרעיונות, וביחד נעשה מזה מקום שוקק חיים ורווחים.

● **מה יביא את הקהל למקום שממנו הדיר את רגליו במשך זמן רב ביותר?**

לא דבר אחד יביא את הקהל, אלא מיכלול של דברים. עכשיו מנוצלים שם כל פינה וכל חדר וכל אולם. יש אולם ובו 15 מחשבים, וילד יוכל לשבת בו שעות ולקבל הדרכה ממדריך. יש אולם־תיאטרון עם סדנה ועם מדריכים, יש אולם עם תערוכת לגו והרבה מאוד לגו. שילדים יוכלו לעבוד בו בהדרכת מדריך, יש פארק־מים עם מיגלשות ומעברי־מיכשולים, יש אקווריום ימי ומדריכות, שיתנו הסברים לכל דבר שרואים, יש מחזמר המוצג באמפיתיאטרון ארבע פעמים ביום ויש עוד הרבה הפתעות — והכל בכרטיס אחד.

ילד יוכל לבלות במקום יום שלם של כף מכל מיני סוגים.

● **כל זה נשמע נחמד מאוד. ובכל זאת, הכרטיס עולה קרוב ל־10 אלפים שקל. אתה חושב שהמצב הכלכלי לא יהיה בעוכריכם?**

אגלה לך סוד. אם המצב הכלכלי פיתאום ישתפר, אני אתחיל לדאוג. אסביר לך את זה: בכל פעם שהמצב הכלכלי הוא טוב ולאנשים יש הרבה כסף — הבידור צולע. כשיש הרבה כסף, אנשים קונים מייד דירות יקרות ומכוניות יקרות ולוקחים על עצמם התחייבויות עצומות, שאחר־כך קשה להם לעמוד בהן. במצב כלכלי גרוע אין כסף להגשמת חלומות גדולים, וכל מה שאנשים מוכנים לעשות זה להוציא כסף על בידור ותרבות.

כרטיס זו לא התחייבות גדולה. למדתי את זה בביקורי בארצות מיזרח־אירופה. לא הבנתי איך דווקא שם אנשים מוציאים כסף על תרבות ובידור. הסבירו לי שאין להם כסף לדברים גדולים יותר. הסתכלתי מה קורה בארץ ולמדתי שזה אותו הדבר.

אני סומך רק על האנשים שאין להם הרבה כסף. העשירים יקחו את הילדים שלהם לדיסנילנד. העניים יבואו לדולפילנד. כי במחיר הכרטיס הם יראו גם מחזמר, גם מוסיאון, גם ישחקו במחשב, גם יהיו בפארק־מים ועוד ועוד.

● **מה יהיה על ה„דולפילנד" אחרי חופשת־הקיץ של הילדים?**

אני מספיק מטורף כדי לקחת על עצמי סיכונים גדולים, גם כספית, גם טכנית וגם אמנותית. עד היום זה הוכיח את עצמו.